

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref

Vår ref
201005356Dato
06.12.10

Oppdragsbrev nr:	42-10	Tillegg nr.	
Oppdrag:	Utarbeiding av rammeverk for grunnleggende ferdigheter og revidering av læreplaner i norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk		
Frist for tilbakemelding:	<p>1) Utarbeiding av rammeverk for grunnleggende ferdigheter Drøftinger og vurderinger : 010411 Forslag rammeverk: 011211</p> <p>2) Revidering av gjennomgående læreplaner i norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk:</p> <p>Høringsutkast norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk: 011012 Forslag læreplaner norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk 150213</p> <p>3) Forslag implementeringsplan: 010411</p>		
Budsjettkap., post og prosjektnr.:			

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 44

Telefon 22 24 90 90*
postmottak@kd.dep.no
www.kunnskapsdepartementet.no
Org no. 872 417 842

Opplæringsavdelingen
Telefon 22 24 76 01
Telefaks 22 24 75 96

Saksbehandler
Jorunn Berntzen
22247395

Bakgrunn for oppdraget:**Direktoratets svar på oppdrag 22-09 A og B, justering av læreplaner i fellesfag**Del A – justering av læreplaner i fellesfag i vgo

Direktoratet anbefaler at *læreplanen i norsk* gjennomgås for hele opplæringsløpet for at den skal fremstå med et tydeligere språkutviklingsperspektiv. Direktoratet peker også på at læreplanen oppfattes som svært omfattende, særlig omfanget av kompetansemål på Vg3/påbygging til generell studiekompetanse.

Del B – gjennomgang av læreplaner i fellesfagene i grunnskole og vgo for å sikre god sammenheng og progresjon i utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter

Direktoratet anbefaler at *læreplanen i norsk* revideres for å synliggjøre progresjon i kompetansemål i skrivning i samsvar med justeringene som ble foretatt for lesing i 2008. Direktoratet peker bl.a. på at gjennomgangen at *læreplanene i norsk, samfunnsfag og naturfag* viser at de skrivemålene som finnes i nåværende norskplan, har en lite presis begrepsbruk og en utydelig progresjon, samt at enkelte mål som omfatter grunnleggende ferdigheter i norskfaget, er mindre krevende enn tilsvarende mål i de andre læreplanene.

Direktoratet foreslår å revidere *læreplanen i samfunnsfag* for å synliggjøre grunnleggende lese- og skriveferdigheter. *Læreplanen i naturfag* foreslås ikke endret når det gjelder kompetansemål, men det anbefales å gjøre definisjonene av de grunnleggende ferdighetene å lese og å skrive tydeligere.

Direktoratet foreslår en helhetlig gjennomgang av læreplanene der evt. andre justeringer vurderes parallelt.

Direktoratets svar på oppdrag 17-10, forslag til læreplaner i fellesfag

Det pekes bl. a. på at:

- mange høringsinstanser etterlyser en mer omfattende justering av norskplanen
- et stort antall høringsinstanser har gitt innspill til innholdselementer i naturfagplanen for grunnskolen
- mange høringsinnspill har egne justeringsforslag til samfunnsfagplanen

Matematikk

Direktoratet anbefaler at *læreplanen i matematikk* gjennomgås for å vurdere om planen har et tydelig utviklingsperspektiv på regneferdigheter på ulike nivåer gjennom hele opplæringsløpet, og at læreplanen derved gir et godt grunnlag for en helhetlig utvikling av den grunnleggende ferdigheten regning i alle fag.

Grunnleggende ferdigheter

Direktoratet viser til at det i evalueringsrapporten *Kunnskapsløftet – tung bør å bære* (2010) blir pekt på at arbeidet med de grunnleggende ferdighetene ennå ikke er blitt tatt tilstrekkelig på alvor ved skolene. Forskerne peker på svake styringssignaler når det gjelder de grunnleggende ferdighetene.

Beskrivelse av oppdraget:

Departementet vurderer at det er behov for å gjennomgå sentrale læreplaner slik at det legges til rette for god progresjon i utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter gjennom hele opplæringsløpet. Departementet ønsker derfor at læreplanrevideringen skal omfatte alle de fem grunnleggende ferdighetene; å kunne lese, skrive, uttrykke seg muntlig, regne og digitale ferdigheter i læreplanene for norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk.

Departementet ber om at relevante synspunkter og innspill fra høringsinstansene som gikk utover oppdrag 17-10 om justering av fellesfagene vurderes.

1) Rammeverk for grunnleggende ferdigheter

Direktoratet bes drøfte utvikling av et rammeverk som på et overordnet nivå beskriver utvikling og progresjon av de fem grunnleggende ferdighetene gjennom hele opplæringsløpet. Direktoratet bes vurdere hvordan et slikt rammeverk kan brukes som verktøy og referanse for senere læreplanarbeid, i kompetanseheving og i lærerutdanningen.

Med utgangspunkt i disse vurderingene bes direktoratet utarbeide forslag til et rammeverk for grunnleggende ferdigheter.

Frist for drøfting og vurderinger
Forslag til rammeverk:

1. april 2011
1. desember 2011

2) Revidering av gjennomgående læreplaner i norsk, samfunnsfag, naturfag, matematikk og engelsk

Reviderte læreplaner skal tas i bruk skoleåret 2013 – 2014.

Departementet legger vekt på at det ikke skal utvikles helt nye læreplaner, at arbeidet med revideringen av de ulike læreplanene må ses i sammenheng og at læreplanutkastene, både enkeltvis og samlet, så langt mulig skal framstå som helhetlige samtidig som de ivaretar fagenes egenart.

Læreplanen i norsk ble justert i 2008, men justeringene var begrenset til lesemål for

grunnskolen. Direktoratet bes foreta en gjennomgang og revidering av læreplanen i norsk, med særlig fokus på at opplæringen skal legge til rette for at alle elever kan utvikle sine grunnleggende språkferdigheter - å lese og å uttrykke seg muntlig og skriftlig - grundig og systematisk gjennom hele opplæringsløpet. Dersom det er behov for å gjøre endringer i kompetansemål som omfatter de grunnleggende ferdighetene regning og digitale ferdigheter, skal direktoratet også foreslå dette.

Læreplanen i matematikk

Direktoratet bes foreta en gjennomgang og eventuell revidering av læreplanen i matematikk, med særlig oppmerksomhet på at opplæringen i faget skal legge grunnlag for at alle elever kan utvikle grunnleggende regneferdigheter grundig og systematisk gjennom alle fag i hele opplæringsløpet. Dersom det er behov for å gjøre endringer i kompetansemål som omfatter de grunnleggende ferdighetene lesing, skriving, å uttrykke seg muntlig og digitale ferdigheter, skal direktoratet også foreslå dette.

Læreplaner i samfunnsfag, naturfag og engelsk

Direktoratet bes gjennomgå læreplanene i samfunnsfag, naturfag og engelsk og foreslå endringer som legger til rette for systematisk utvikling av de fem grunnleggende ferdighetene med tydelig progresjon og i samsvar med fagenes egenart.

Frist høringsutkast læreplaner norsk, matematikk, samfunnsfag, naturfag og engelsk: 1. oktober 2012

Frist forslag til læreplaner norsk, matematikk, samfunnsfag, naturfag og engelsk: 15. februar 2013

3) Implementering

Departementet legger vekt på at det skal legges til rette for at de reviderte læreplanene implementeres med best mulig effekt og med et tydelig fokus på grunnleggende ferdigheter. Direktoratet bes legge fram forslag til en samlet implementeringsplan med forslag til tiltak som kan omfatte veiledningsmateriell, inkl. nettbaserte veiledninger til læreplaner, kompetanseheving og evt. andre tiltak. Implementeringsplanen skal omfatte tidsrammer og forslag til milepæler for de ulike tiltakene.

Frist forslag implementeringsplan 1. april 2011

Eventuelle føringer for hvordan oppdraget skal utføres:

Særlig om norskfaget

Departementet har mottatt signaler om at læreplanen oppfattes som ambisiøs. Dette

gjelder særlig Vg3/påbygging til generell studiekompetanse. Vi viser til oppdragsbrev 36-10 hvor direktoratet bes utrede om fordelingen av timer på trinn i norsk, engelsk og øvrige fellesfag i yrkesfaglige utdanningsprogram er hensiktsmessig. Revidering av læreplanen i norsk må ses i sammenheng med oppdrag 36-10.

Norskfaget er både et ferdighetsfag og et kulturfag, med et betydelig kunnskapsinnhold som forvalter og utvikler vår kulturarv. Selv om et hovedmål med revideringen beskrevet i dette oppdragsbrevet er en mer systematisk utvikling av de grunnleggende språkferdighetene, må den reviderte læreplanen ha en god balanse mellom dette og tilegnelse av kunnskap. Revideringen skal ikke innebære en generell svekkelse av det faglige nivået i Norge i forhold til land det er naturlig å sammenligne seg med. Direktoratet bes inkludere en sammenligning og vurdering av dette i sitt svar på oppdraget.

Direktoratet bes vurdere læreplanen i norsk inkl. vurdering i faget (standpunktvurdering og eksamen) knyttet til hovedmål og sidemål. Forslag til endringer på dette området må varsles og drøftes med departementet på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Arbeidet med gjennomgangen av norskfaget må ses i sammenheng med oppfølgingen av Østbergutvalgets innstilling.

Læreplanen i fellesfaget norsk ligger til grunn for opplæringen i norsk for elever med samisk eller finsk som andrespråk. Eventuelle endringer i fellesfaget norsk må gjøres kjent for Sametinget, slik at de kan vurdere om det bør få konsekvenser for læreplanene i samisk språk.

En arbeidsgruppe som har sett på fag- og timefordeling for samiske elever er i ferd med å ferdigstille sin rapport. Departementet er kjent med at rapporten vil peke på utfordringer i opplæringen i norsk for elever som har samisk som andrespråk, og ber om at direktoratet gjør seg kjent med forslagene i rapporten.

I arbeidet med revideringen av læreplanen i fellesfaget norsk, må direktoratet også utrede evt. konsekvenser for andre læreplaner i norsk.

Særlig om engelskfaget

Vi viser til oppdragsbrev 36-10 om gjennomgang av fag- og timefordelingen for fellesfagene i yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring. Revidering av læreplanen i engelsk, som også omfatter vurdering i faget (standpunktvurdering og eksamen), må ses i sammenheng med oppdrag 36-10.

Særlig om naturfag

I svar på oppdragsbrev 22-09 B anbefaler direktoratet at kompetansemålene i naturfag

endringer i læreplanen i naturfag. I lys av dette og at revideringsoppdraget omfatter alle de grunnleggende ferdighetene, legger departementet til grunn at det er behov for en bredere gjennomgang også av læreplanen i naturfag.

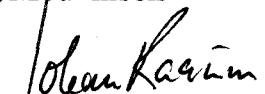
Generelt

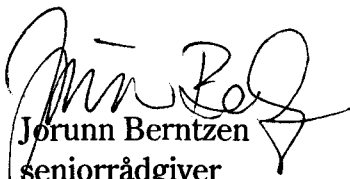
- 1) De reviderte læreplanene skal fremstå som gode eksempler på språkbruk, uavhengig av språkform. Det er viktig at innholdet i læreplanene skal kunne forstås av alle brukergrupper. Så langt mulig, og i tråd med fagenes egenart, skal læreplanene framstå med enhetlig språkføring og begrepsbruk.
- 2) Gjennomgangen av læreplanene skal ha et særlig fokus på grunnleggende ferdigheter. Det må legges vekt på god progresjon og godt samsvar i og på tvers av alle læreplanene som omfattes av dette oppdragsbrevet. Dette gjelder både kompetansemål som beskriver innlæring av bestemte ferdigheter og kompetansemål som beskriver anvendelse og videreutvikling av de samme ferdighetene.
- 3) Evt. andre endringer i læreplanene vurderes parallelt.
- 4) Evt. endringer i vurderingsordningene i fagene foreslås samtidig med evt. andre endringer i læreplanene.
- 5) Eventuelle endringer i læreplanene må også omfatte parallelle, likeverdige samiske læreplaner.
- 6) Dette oppdraget ses i sammenheng med oppdraget om å sammenlikne ambisjonsnivå i læreplaner på tvers av land, som er et ledd i arbeidet med ungdomstrinnsmeldingen og som har frist til departementet 1. januar 2011.

Departementet ønsker å bli holdt orientert underveis i arbeidsprosessen.

Oppdraget skal gjennomføres innenfor eksisterende budsjetttramme.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jorunn Berntzen
seniorrådgiver